

TEMA BROJA

Praćenje bolesnika nakon liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače**Početo praćenje**

Nakon liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače potrebno je bolesnika stratificirati u kategoriju rizika te ovisno o tome planirati razinu supresije TSH i praćenje.

Ciljne vrijednosti TSH nakon liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače

Nakon liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače s udaljenim metastazama indicirana je terapija koja suprimira TSH, budući da je utvrđeno kako ona doprinosi boljim ishodima liječenja tj. smanjuje mortalitet i učestalost progresije i/ili recidiva. Međutim, nema sigurnih dokaza o boljim ishodima liječenja kod bolesnika s diferenciranim karcinomom štitnjače niskog i srednjeg rizika ako je TSH suprimiran. Stoga potencijalne koristi dugotrajne supresije TSH treba odvagovati naspram negativnih učinaka ijtrogene supkliničke hipertireoze na kardiovaskularni sustav, metabolizam kosti i kvalitetu života.

Stratifikacija rizika recidiva nakon liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače i preporučene ciljne vrijednosti TSH tijekom tzv. početnog praćenja (vremena od završenog liječenja do prve kontrole)*

Kategorija rizika (mogućnost recidiva, %)	Karakteristike	Ciljni TSH (mIU/L)
Visoki rizik (> 20 %)	<ul style="list-style-type: none"> – ekstratiroidno širenje – nepotpuna kirurška resekcija – udaljene metastaze – limfni čvor > 3 cm.	< 0,1
Srednji rizik (5-20 %)	<ul style="list-style-type: none"> – agresivna histologija – minimalno ekstratiroidno širenje – vaskularna invazija – > 5 zahvaćenih limfnih čvorova (0,2-3,0 cm).	0,1 – 0,5
Niski rizik (< 5 %) Bez radiojodne ablacije ili nakon radiojodne ablacije s niskom razinom tireoglobulina	<ul style="list-style-type: none"> – tumor < 4 cm (unutar štitnjače) – ≤ 5 mikrometastaza u limfne čvorove (< 0,2 cm)	0,1 – 0,5
Niski rizik (< 5 %) Nakon radiojodne ablacije i s nemjerljivim tireoglobulinom		0,5 – 2
Lobektomija		0,5 – 2

*ATA smjernice, prilagođeno prema referenci

Dugoročno praćenje

Nakon završenog liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače bolesnicima se na kontrolama određuju tireoglobulin (Tg) i antitijela na tireoglobulin (anti Tg) radi procjene tzv. biokemijskog povrata bolesti. Radi procjene tzv. strukturnog povrata bolesti potrebno je učiniti UZV vrata i prema potrebi dijagnostičku scintigrafiju odnosno drugi slikovni prikaz.

Kriteriji za tumačenje odgovora na liječenje

Potpuna remisija (tzv. „excellent response“)	Remisija neodređena (tzv. „indeterminate“)	Biokemijski nepotpuna remisija	Strukturno nepotpuna remisija
bez kliničkih, biokemijskih ili strukturnih dokaza o bolesti	<ul style="list-style-type: none"> – Tg detektibilan, ali < 1 ng/mL (ili stimulirani Tg < 10 ng/mL) – anti Tg stabilna ili u padu u odsutnosti strukturne bolesti – nespecifični nalaz imaging metodama (blagi uptake u ležištu štitnjače na dg scintigrafiji)	<ul style="list-style-type: none"> – povišen Tg ≥ 1 ng/mL (ili stimulirani Tg ≥ 10 ng/mL) – povećanje anti Tg u odsutnosti strukturne bolesti	ranije ili novootkrivene lokoregionalne ili udaljene metastaze

Preporuke za praćenje biokemijskih parametara nakon liječenja diferenciranog karcinoma štitnjače

Inicijalno serumski Tg treba mjeriti svakih 6 – 12 mjeseci (pri čemu se ne prekida terapija levotiroksinom).

- bolesnici **niskog i srednjeg rizika u potpunoj remisiji** – interval kontrolnih mjerenja Tg se može produljiti na 12 – 24 mjeseca.
- bolesnici **visokog rizika** (neovisno o odgovoru na terapiju) i bolesnici s **biokemijski ili strukturno nepotpunom ili neodređenom remisijom** – nastavljamo mjeriti Tg najmanje svakih 6 – 12 mjeseci tijekom više godina.

Preporuke za UZV vrata u praćenju bolesnika s diferenciranim karcinomom štitnjače

UZV vrata, s pregledom ležišta štitnjače i limfnih čvorova vrata, potrebno je učiniti 6 – 12 mjeseci nakon operacije i kasnije periodički, ovisno o riziku povrata bolesti i razini serumskog Tg.

- limfni čvorovi ultrazvučno sumnjivih karakteristika > 8 – 10 mm u najmanjem dijametru se punktiraju
- bolesnici **niskog rizika** nakon radiojodne ablacije i u potpunoj remisiji mogu se pratiti samo mjerenjem serumskog Tg (nije potrebno ponavljati UZV vrata).

Preporuke za scintigrafiju u praćenju bolesnika s diferenciranim karcinomom štitnjače

Prvu dijagnostičku scintigrafiju potrebno je učiniti nakon radiojodne ablacije ili adjuvantne terapije.

Bolesnicima **niskog i srednjeg rizika u potpunoj remisiji** (nedetektibilan Tg na terapiji levotiroksinom uz negativna anti Tg i uredan ultrazvučni nalaz) **nije potrebno ponavljati scintigrafiju.**

Indikacije za **ponavljanje scintigrafije** tijekom praćenja:

- bolesnicima s **povišenim anti Tg** (zbog rizika lažno negativnog mjerenja Tg, čak i kada UZV vrata ne pokazuje suspektne promjene)
- bolesnicima **srednjeg i visokog rizika** – 6 – 12 mjeseci nakon adjuvantne radiojodne ablacije (zbog perzistirajuće bolesti), uz prethodno ustezanje levotiroksina ili uz rhTSH (rekombinantni TSH)
- bolesnicima s **abnormalnim nakupljanjem radiofarmaka izvan ležišta štitnjače** na scintigrafiji nakon liječenja
- bolesnicima sa slabo informativnom scintigrafijom zbog **ostatnog tkiva štitnjače u ležištu.**

Preporučene ciljne vrijednosti TSH u dugoročnom praćenju ovisno o odgovoru na liječenje i rizične čimbenike u anamnezi:

Odgovor na terapiju / Rizični čimbenik u anamnezi	Potpuna remisija („excellent response“)	Remisija neodređena („indeterminate“)	Biokemijski nepotpuna remisija	Strukturno nepotpuna remisija
Nema rizičnog čimbenika	Bez supresije: TSH 0,5 – 2,0 mIU/L	Blaga supresija: TSH 0,1 – 0,5 mIU/L	Umjerena supresija: TSH < 0,1 mIU/L	Umjerena supresija: TSH < 0,1 mIU/L
Menopauza				
Osteopenija / tahikardija				
Dob > 60 godina				
Osteoporozna				
Fibrilacija atrijska				

Napomena: serumski TSH mjeriti barem jednom u 12 mjeseci u svih bolesnika na levotiroksinu.

Referenca: Haugen BR et al. 2015 American Thyroid Association Management Guidelines for Adult Patients with Thyroid Nodules and Differentiated Thyroid Cancer: The American Thyroid Association Guidelines Task Force on Thyroid Nodules and Differentiated Thyroid Cancer. *Thyroid*. 2016;26(1):1-133.

Urednici biltena: T. Škorić Polovina, M. Solak, I. D. Vodanović, D. Kaštelan, A. Novak

Ciljevi Hrvatskog društva za endokrinologiju i dijabetologiju HLZ su provođenje neovisnih edukacijskih programa iz područja endokrinologije i dijabetologije, promicanje racionalnog dijagnostičkog i terapijskog pristupa u medicini te stručno i znanstveno povezivanje liječnika koji se bave endokrinologijom i dijabetologijom.

www.hded.hr